

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavě ze dne 4. října 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným spoluvinou na zločinu krádeže dle §§ 5, 171, 173, 174 II. a), c), 179 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Kdyby se i kvalifikace dle §u 174 II. c) tr. zák. k dobru obžalovaného vyloučila, nepozbyl by čin obžalovaného povahy zločinné; zůstávajíť přes to ještě dvě kvalifikace dle §§ 173 a 179 tr. zák., jichž opodstatněnost zmateční stížnost ani nepopírá a z nichž každá o sobě činí jednání obžalovaného zločinným. K tomu přistupuje, že nalézací soud opomenul přičísti obžalovanému k tíži kvalifikaci dle §u 176 II. b) tr. zák., pokud se týče c) tr. zák. Předpis §u 177 tr. zák. vyslovuje arcí zásadu, že v těch případech, v kterých se krádež dle §u 176 tr. zák. kvalifikuje jako zločin jen dle osobních poměrů pachatelových, nezakládá ani spoluvina ani účastenství na takové krádeži zločinu. Než zásada tato může dojíti k platnosti jen tenkrát, není-li spoluvinník neb účastník k okradenému v témže poměru jako pachatel krádeže. Neboť v §u 5 tr. zák. jsou spoluvina a účastenství na roveň kladeny bezprostřednímu pachatelství krádeže a nemůže býti proto pochybnosti o tom, že se ustanovení §u 176 tr. zák. vztahuje jak na přímého pachatele, tak i na spoluvinníka a účastníka, takže, súčastní-li se osoba, jsoucí v témž služebním poměru, jako přímý pachatel, na krádeži, spáchané na zaměstnavateli, způsobem, naznačeným v §u 5 tr. zák., dopouští se za všech okolností zločinu. Opačný náhled vedl by k té nesrovnalosti, že stěžovatel podléhal by §u 176 II. b), pokud se týče c) tr. zák. jen tenkrát, kdyby svého zaměstnavatele, byl sám okradl, nikoli však tenkrát, kdyby byl tak učinil prostřednictvím osoby třetí. Dle toho měl stěžovatel při správném použití zákona býti uznán vinným též spoluvinou (§ 5 tr. zák.) na krádeži dle §u 176 II. b), pokud se týče c) tr. zák. Z toho plyne, že stěžovateli nestala se pochybením z části výrokem soudu ve skutečnosti žádná újma, důsledkem čehož nemá důvodu ku stížnosti.

Čís. 1130.

Vybízení ku společenskému bojkotu vojínů (určité národnosti) spadá pod skutkovou podstatu §u 305 tr. zák.

(Rozh. ze dne 22. února 1923, Kr II 896/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 13. října 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem §u 305 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce věcné (čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.) dovozuje stížnost, že o přečinu dle Šu 305 tr. zák. bylo by lze zde mluvit jen tenkrát, kdyby byli obžalovaní ve své vyhlášce »zcela všeobecně, teoreticky, uvažovali o přípustnosti společenského bojkotu proti cizincům a pak prakticky odporučili, by se obecenstvo dle toho řídilo«, nikoli však, vybízeli-li k určitému, konkrétnímu jednání, t. j. k bojkotu »cizinců« v F. Stížnost má za to, že jednání obžalovaných dlužno označiti jako popuzování k nepřátelství proti cizí národnosti, jako přečin Šu 302 tr. zák. (čís. 10 Šu 281 tr. ř.). Avšak nehledíc k tomu, že přečin Šu 302 tr. zák. jest ohrožen těžším trestem (tuhé vězení od 3—6 měsíců) než přečin Šu 305 tr. zák. (vězení od 1—6 měsíců) a že by tudíž obžalovaní neměli ani příčiny si stěžovati, že byl jejich čin posuzován dle mírnějšího trestního zákona, nelze souhlasiti se stížností v tom, že zde není základních náležitostí skutkové podstaty přečinu Šu 305 tr. zák. Vybízení určité osoby k určitému zakázanému jednání bylo by arci dlužno posuzovati, zůstalo-li bezvýsledným, dle Šu 9 a příslušného dalšího Šu trest. zák., avšak veřejná vyzvání, která se obracejí k všeobecnosti, t. j. ke kruhu osob individuálně neurčitěmu, jak je tomu v tomto případě, a která svádějí k činům nemravným nebo zakázaným, spadají nepochybně pod § 305 tr. zák. Stížnost dovozuje dále (s hlediska důvodu čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.), že v obsahu závadného plakátu, který prý chce pouze zdůrazniti, jak je důležité, by příslušníci téže národnosti se úžeji semkli, při styku s cizími si počínali opatrně, což prý nikterak nevylučuje společenského styku mezi oběma tábory, nelze shledávati výzvu ke společenskému bojkotu českých vojáků. I kdyby tomu tak bylo, nespadá prý společenský bojkot pod pojem jednání nemravného ve smyslu Šu 305 tr. zák. Pokud se stížnost snaží dáti obsahu závadného plakátu jiný smysl a výklad, než mu dal první soud, prohřešuje se proti zásadě Šu 258 tr. ř., neboť, zjistiti smysl určitého výroku, jest věcí prvního soudu, jehož skutkovým zjištěním v tom směru jest soud zrušovací vázán. V tomto případě nabyl nalézací soud, uváživ doslov závadného plakátu, situaci, v jaké byl vyhlášen, zodpovídání obžalovaných a výsledky provedeného řízení, přesvědčení, že obžalovaní svou veřejnou vyhláškou vybízeli obecenstvo v F. ke společenskému bojkotu českých vojáků, kteří měli přijíti do města posádkou. Pokud stížnost nedbá tohoto zjištění, a nahrazuje je jiným, v rozsudku neobsaženým, neprovádí uplatňovaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti dle zákona. Náhled stížnosti, že vybízení ke společenskému bojkotu v tomto případě nelze pokládati za výzvu k jednání nemravnému, jest právně mylným. Společenský bojkot příslušníků vojska, představitele abstraktní moci státní, pro tuto jich příslušnost jest za všech okolností jednáním mravně zavržitelným; jest tím nemravnější, hlásá-li a provádí-li se jen proto, že vojíni náležejí jiné národnosti, než obyvatelstvo místa, v němž službu konají. Přečin Šu 305 tr. zák. náleží k trestným činům proti veřejnému pokoji a řádu, jež udržeti patří právě k předním povinnostem vojska. Společenským bojkotem vojenských příslušníků se podvrací důvěra k vojsku, stěžuje se jeho poslání; takový bojkot přičí se mravu i právnímu řádu, a dokonce i speciálnímu

zákonu, ježto spadá jako demonstrativní jednání nepochybně pod ustanovení cís. patentu ze dne 20. dubna 1854, čís. 96 ř. zák.

Čís. 1131.

Automobil není sice předmětem, jmenovaným v §u 85 písm. c) tr. zák., jízda jím však spadá — nehledíc ku zvlášť mimořádným okolnostem — z pravidla pod hledisko §u 337 tr. zák.

(Rozh. ze dne 23. února 1923, Kr I 84/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. prosince 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem proti bezpečnosti života dle §§ 335, 337 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 10 §u 281 tr. ř. neprávem. Stížnost namítá, že doprava automobilem spadá pod ustanovení §u 337 tr. zák. jen tehdy, byla-li nehoda přivoděna automobilem, jedoucím za zvlášť nebezpečných okolností, vjel-li na př. řidič do zastupu lidí, do procesí, do pohřbu a pod., že tudíž zákonodárce neměl tu na mysli případ, kdy automobil jede prostě ulicí a za jízdy dojde k nehodě. Doslovem námitky projevuje zmateční stížnost názor, že zavinění při jízdě automobilem nepodléhá přísnějšímu trestnímu předpisu §u 337 tr. zák. již vzhledem k povaze vozidla samotného, totiž vzhledem k tomu, že automobil náleží mezi ony předměty, jichž použití samo o sobě děje se zpravidla za poměrů zvlášť nebezpečných, nýbrž jen tehdy, byly-li tyto poměry přivoděny v konkrétním případě okolnostmi, ležícími mimo povahu stroje, takovými, které i každé jiné jednání neb opomenutí, jež dle §u 335 tr. zák. přičítati jest jako zavinění, činí, poněvadž bylo spácháno za poměrů zvlášť nebezpečných, trestným jako přečin dle §u 337 tr. zák. Tento názor zmateční stížnosti dlužno označiti za právně mylný. Je sice nepochybně, že automobilů mezi předměty, vypočtené jmenovitě v §u 85 c) tr. zák., řaditi nelze, přes to, že mají s jednotlivými z předmětů těch leckterou podobnost; brání tomu ustanovení čl. IV. uvozovacího zákona k trestnímu zákonu, jímž obdobné používání předpisů trestního zákona je zapovězeno. Než, nehledě k tomu, že v době, kdy vznikl platný trestní zákon, automobilů a strojů, jim podobných, ještě vůbec nebylo a že tedy nebylo ani myslitelné, by byly v §u 85 c) tr. zák. automobily uvedeny, dlužno jednání neb opomenutí, jež přičítati jest dle §u 335 tr. zák. jako zavinění, posuzovati jako přečin ve smyslu §u 337 tr. zák. nejen tehdy, bylo-li spácháno vzhledem na předměty, naznačené v §§ 85 c), 87 a 89 tr. zák., nýbrž i tenkrát, stalo-li se tak za poměrů zvláště nebezpečných. Dlužno tudíž řešiti otázku, zda jízda automobilem děje se vždy neb aspoň zpravidla za poměrů zvláště nebezpečných. K této otázce dlužno přisvědčiti. Strojová konstrukce a značná váha automobilů, zejména pak živelná povaha a síla jich pohonu,